

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 185 (XXIX) — Nr. 204

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 24 martie 2017

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
3.475. — Ordin al ministrului educației naționale pentru aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS).....	2-7
ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII	
179. — Hotărâre pentru modificarea Regulamentului privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005	7
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 11 din 20 februarie 2017 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	8-16

*

Tabloul notarilor publici pe anul 2017 la data de 21 martie 2017*)

*) Tabloul notarilor publici pe anul 2017 la data de 21 martie 2017 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 bis în afara abonamentului, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

ORDIN

pentru aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS)

În temeiul prevederilor art. 340 din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 918/2013 privind aprobarea Cadrului național al calificărilor, cu modificările ulterioare, ale Hotărârii Guvernului nr. 556/2011 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Calificări, cu modificările și completările ulterioare, și ale Hotărârii Guvernului nr. 26/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale,

ministrul educației naționale emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Metodologia de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Autoritatea Națională pentru Calificări, Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior, instituțiile de învățământ superior acreditate și Direcția generală învățământ superior din cadrul Ministerului Educației Naționale vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă prevederile Ordinului ministrului educației și cercetării științifice nr. 5.204/2014 privind aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 23 din 13 ianuarie 2015.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul educației naționale,
Pavel Năstase

București, 17 martie 2017.
Nr. 3.475.

ANEXĂ

METODOLOGIE

de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS)

CAPITOLUL 1 Informații generale

1.1. Prezenta metodologie reglementează procedura de validare și înscriere în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS) a calificărilor, respectiv a programelor de studii care sunt sau urmează a fi acreditate/autorizate de către Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ARACIS).

1.2. Prin înscrierea în RNCIS a calificărilor pot fi recunoscute și relaționate toate rezultatele învățării dobândite în cadrul sistemului de învățământ superior cu ocupațiile din piața muncii și este asigurată coerența calificărilor și a titlurilor acordate.

1.3. Înscrierea calificărilor în RNCIS este o condiție necesară autorizării/acreditării programelor de studii oferite de către instituțiile de învățământ superior abilitate de lege pentru a demonstra legătura dintre ocupațiile și cerințele mediului socioeconomic și calificările obținute.

1.4. Se pot înscrie în RNCIS acele calificări bazate pe programe de studii sau dezvoltate pe baza standardelor de

calificare/ocupaționale pentru educație și formare profesională destinate nivelurilor de calificare pentru învățământ superior, respectiv 6, 7 și 8 conform Cadrului național al calificărilor (CNC).

1.5. Programele de studii asigură conformitatea între competențele dobândite în învățământul superior și rezultatele învățării aferente competențelor specifice ocupațiilor existente în Clasificarea ocupațiilor din România (COR).

1.6. Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) menține un dialog permanent cu instituțiile implicate în sistemul național al calificărilor și se consultă cu toate organismele abilitate cu privire la:

- armonizarea calificărilor învățământului superior cu cerințele mediului socioeconomic;
- corespondența calificărilor din învățământul superior cu nivelurile de calificare din CNC;
- proiectarea unui curriculum universitar pornind de la competențele profesionale solicitate de piața muncii.

1.7. Fiecare calificare din RNCIS este definită în termeni de rezultate ale învățării, aferente nivelurilor de calificare pentru învățământ superior 6, 7 și 8, conform CNC.

1.8. Introducerea unor noi calificări în RNCIS se face condiționat de existența a minimum o ocupație reprezentativă în COR destinată acelei calificări.

1.9. Informațiile solicitate la înscrierea programelor de studii universitare de licență sau master în RNCIS necesită date care demonstrează eficiența și eficacitatea învățării în cadrul acestora. Aceste informații sunt cuprinse și în suplimentul de diplomă în format Europass utilizat pentru înregistrarea unei calificări în RNCIS sau actualizarea celor existente.

1.10. Termenii și definițiile utilizate în formularele necesare înscrierii sau actualizării informațiilor din RNCIS coincid cu cele utilizate în ISCED (Standardul internațional pentru educație) — 2013.

1.11. Instituțiile de învățământ superior acreditate și cele autorizate să funcționeze provizoriu sunt obligate ca la autorizarea/acreditarea sau evaluarea periodică a oricărui program de studiu să înscrie/să actualizeze datele în RNCIS.

1.12. Procesul de înscriere a calificărilor în RNCIS se realizează în două etape:

1. validarea calificării;
2. înscrierea calificării în RNCIS.

1.13. Rezultatele învățării vor fi completate conform metodologiei proprii instituției sau celor internaționale. Completarea rezultatelor învățării va fi obligatorie începând cu anul 2018.

1.14. Calificările înscrise în RNCIS au o perioadă de valabilitate de 5 ani, aceasta este corelată cu perioada de valabilitate a programelor de studii sau a standardelor de calificare/ocupaționale pentru educație și formare profesională, după care trebuie revizuite și adaptate dezvoltărilor științifice și tehnice, precum și cerințelor mediului social-economic.

CAPITOLUL 2

Validarea calificărilor

2.1. Depunerea dosarului de înscriere

2.1.1. Aplicantul transmite către ANC un dosar de validare a unei calificări de nivel universitar sau postuniversitar propusă a fi atestată printr-o diplomă ori un certificat ce vor fi recunoscute pe piața muncii.

2.1.2. Conținutul dosarului (conform modelului din anexa la prezenta metodologie):

a) cerere de validare a calificării, care să cuprindă numele complet al universității și facultății, denumirea calificării, programului de studiu, precum și a domeniului de studii aferent;

b) formular pentru validarea noii calificări (care va cuprinde inclusiv lista informațiilor care se vor înscrie în suplimentul la diplomă eliberat de către instituția de învățământ);

c) hotărârea senatului instituției de învățământ superior prin care se solicită validarea calificării și înscrierea în RNCIS a programului de studii universitare/postuniversitare aferent respectivei calificări;

d) anexe: copii ale documentelor care, potrivit legislației în vigoare în România, îi dau aplicantului dreptul legal de a conferi diplome și/sau certificate de studii recunoscute la nivel național;

e) dovada achitării tarifului de evaluare.

2.1.3. Analiza dosarului se derulează pe parcursul a 15 zile lucrătoare, dacă nu apar alte solicitări de completare a dosarului care se vor transmite instituției inițitoare în scris, caz în care durata de analiză se prelungește cu durata de răspuns.

2.2. Eliberarea adevărului de validare a calificării:

a) pe baza procesului-verbal de validare, ANC emite o decizie și eliberează instituției inițitoare o adevăruri de validare a calificării propuse, necesară solicitării acreditării/autorizării de către instituție a programului de studii la ARACIS sau o altă agenție recunoscută EQAR;

b) validarea calificării înseamnă automat și înregistrarea ei în baza de date a ANC, dar fără înscriere în RNCIS.

CAPITOLUL 3

Înscrierea în RNCIS

Etapele înscrierii în RNCIS:

a) instituția inițitoare transmite la ANC dovada acreditării/autorizării obținută de la ARACIS sau de la o altă agenție recunoscută EQAR;

b) instituția inițitoare va transmite un model al suplimentului de diplomă completat cu toate informațiile conform reglementărilor în vigoare în format electronic — pdf scanat;

c) după primirea documentelor precizate anterior se va realiza înscrierea în RNCIS.

CAPITOLUL 4

Tarife

4.1. Tariful pentru consultanță și verificarea unui dosar de solicitare în vederea validării și înregistrării unei calificări aferente unui program de studii universitare/postuniversitare se stabilește după cum urmează:

a) Tariful pentru verificarea unui dosar de solicitare în vederea validării și înregistrării, respectiv a înscrierii unui program de studii universitare de licență sau master în RNCIS este egal cu:

—valoarea unui salariu mediu lunar pe economie (conform legislației în vigoare la data transmiterii dosarului);

—respectiv cu valoarea unui salariu minim pe economie (conform legislației în vigoare la data transmiterii dosarului) pentru un program de studii postuniversitare de calificare; alte cursuri postuniversitare nu se tarifează.

b) Tariful perceput de ANC pentru a acorda instituțiilor de învățământ superior/furnizorilor de formare profesională consultanță sau asistență tehnică de specialitate pentru descrierea programelor, ocupațiilor, calificărilor, competențelor, întocmirea dosarelor și introducerea datelor în RNCIS sau alte activități este de 250 lei/oră (TVA inclus). Durata timpului alocat se va exprima în oră tarifată și se va stabili după caz, aprobându-se prin contractul încheiat între părți.

4.2. Tariful este valabil pentru fiecare calificare/program de studiu în parte, indiferent de forma de învățământ.

4.3. În cazul unui program cu dublă specializare, tariful pentru verificarea unui dosar de solicitare în vederea validării și înscrierii în RNCIS este majorat cu 50% față de tariful valabil pentru un program cu unică specializare.

4.4.a) Pentru orice actualizare a informațiilor înregistrate în RNCIS, solicitată prin cerere scrisă și documente justificative, este necesară achitarea unui tarif de actualizare egal cu valoarea unui salariu minim pe economie (conform legislației în vigoare la data transmiterii dosarului).

b) Pentru situațiile în care actualizarea informațiilor presupune modificarea unui procent mai mare de 20% din datele existente în RNCIS, este necesară transmiterea unui nou dosar de solicitare în vederea validării și înregistrării, respectiv a înscrierii unui program de studii universitare/postuniversitare.

CAPITOLUL 5

Structura Registrului Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS)*

Informații generale					Relația cu ocupațiile din piața muncii		Descrierea calificării	Organismul de certificare	Alte informații relevante privind calificarea				Informații privind furnizorul
Denumirea calificării	Domeniul educațional conform ISCED 2013 F	Codul calificării	Nivel CNC	Nivel CEC	Ocupații care pot fi practicate pe piața muncii	Cod COR			Diploma/certificatul și suplimentul la diplomă/certificat	Puncte de credit	Perioada de valabilitate a calificării		
											Data aprobării calificării	Data actualizării calificării	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

* Se vor completa pe baza informațiilor din dosarul de validare a unei calificări, după ce calificarea a fost validată/dosarul de înscriere, după acreditarea respectivului program de către instituțiile abilitate, pe baza suplimentului la diplomă.

Detalierea câmpurilor tabelului conform numărului coloanei:

- Denumirea calificării = se va completa cu titlul calificării.
- Domeniul educațional conform ISCED 2013 F = se va completa cu denumirea domeniului educațional detaliat având la bază ISCED 2013 F (ISCED — Standardul internațional pentru educație).
- Codul calificării = Se va completa după forma: RO/XX/YYYY/ZZZ, unde XX = nivelul CNC (01—08), YYYY = domeniul educațional detaliat conform ISCED 2013 F, ZZZ — numărul de ordine al calificării, cu valori de la 001 la 999.
- Nivel CNC = se va completa cu nivelul corespunzător (1—8), CNC — Cadrul național al calificărilor.
- Nivel CEC = se va completa cu nivelul corespunzător (1—8), CEC — Cadrul european al calificărilor.
- Ocupații care pot fi practicate pe piața muncii = se va completa denumirea fiecărei ocupații relevante, conform nomenclatorului Clasificarea ocupațiilor din România (COR).
- Cod COR = reprezintă codul COR din 6 (șase) cifre corespunzător fiecărei ocupații relevante, înscrise pe coloana 6.
- Descrierea calificării = se va completa cu date specifice descrierii calificării conform fișei calificării.
- Organismul de certificare = se va completa cu denumirea organismului de certificare (minister/ministere, universitate, după caz).
- 10.11.12.13. Alte informații relevante privind calificarea = se va completa cu alte informații cu privire la calificarea menționată, care vizează diploma/certificatul și suplimentul la diplomă/certificat, punctele de credit și perioada de valabilitate a calificării de maximum 5 ani, fiind corelată cu perioada de valabilitate a programelor de studii sau a standardelor de calificare/ocupaționale pentru educație și formare profesională.
14. Informații privind furnizorul = se va completa cu linkul către pagina ce conține datele referitoare la entitatea care oferă calificarea.

*ANEXĂ
la metodologie*

Conținutul dosarului pentru înscrierea unei calificări în RNCIS

Antetul instituției inițitoare

I. Cerere de validare a calificării

Către: Autoritatea Națională pentru Calificări

Domnului Președinte

Ref.: Validarea calificării aferente programului de studii de licență/master/postuniversitar

Stimate domnule președinte,

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației naționale nr. 3.475/2017 privind aprobarea Metodologiei de înscriere și înregistrare a calificărilor din învățământul superior în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS), vă transmitem atașat documentația întocmită în vederea validării și înscrierii calificării, aferentă programului de studii, în Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS).

Denumire instituție inițitoare	Facultatea	Domeniul de studii	Denumirea calificării (denumirea programului)	Denumirea programului de master
.....	Facultatea

Transmitem atașat prezentei cereri documentația întocmită în conformitate cu cerințele metodologiei anterior menționate. Cu deosebită considerație,

Rector/Reprezentant legal instituție inițitoare,

.....

II. Formularul pentru înscrierea unei noi calificări în RNCIS**Capitolul 1: Prezentarea cererii de validare**

- 1.1. Denumirea calificării:
- 1.2. Denumirea programului de studii:
- 1.3. Denumirea domeniului de studii:

A. Calificarea solicitată

Titlul conferit:

Nivelul solicitat:

B. Organismul care acordă calificarea atestată prin diplomă sau certificat
Denumirea instituției/furnizorului:

Reprezentat prin:

(numele, prenumele și funcția)

Semnătura reprezentantului legal

Ștampila

Spațiu rezervat pentru ANC

DOSAR Nr.

Expert responsabil: Data de înregistrare la ANC:

Verificat:

Avizat:

Capitolul 2: Date de identificare ale instituției care solicită validarea calificării

1. Numele juridic complet:

— Adresă:

— Telefon:, Fax:, E-mail:

— Adresă site:

2. Statutul juridic:

3. Referințe de identificare a înființării instituției de învățământ superior (hotărâre a Guvernului) și datele de atestare:

—

—

—

4. Activitățile desfășurate de instituție, relevante pentru calificarea propusă:

Se vor menționa activitățile referitoare la cursuri de formare, cercetare sau alte activități relevante în domeniul în care se solicită calificarea, desfășurate până în prezent, după caz.

5. Alte calificări acordate de instituție în cadrul aceluiași domeniu de studii universitar:

Se vor menționa: titlul conferit, denumirea calificării, data primei promoții.

6. Statutul instituției sau al domeniului de studii, din punctul de vedere al acreditării:

Se va indica dacă instituția care propune calificarea a fost într-un proces de evaluare de către o agenție recunoscută în domeniul asigurării calității pentru domeniul din care face parte noua calificare.

Capitolul 3: Necesitatea și oportunitatea creării calificării

Demersurile care au condus la propunerea noii calificări:

1. Elemente de fundamentare a calificării:

a) Relevanța calificării față de piața muncii sau dezvoltarea academică din perspectiva dezvoltării economice (opinia comitetelor sectoriale, asociații profesionale)

ridicat

mediu

scăzut

b) Relevanța față de cerințele tinerilor pe termen lung:

(dacă există sondaje de opinie în acest sens sau alte date/materiale de la organizații studentești)

ridicat

mediu

scăzut

2. Prezentarea organizațiilor consultate pentru identificarea și conceperea calificării menționate (angajatori, asociații profesionale, comitete sectoriale, sindicate, patronate, specialiști etc. — minimum 3 instituții)

a) Specificul organizației (denumirea, obiectul de activitate) [.....]

b) Persoana de contact (datele de identificare) [.....]

c) Modul de consultare sau colaborare al universității cu organizația menționată

3. Alte informații relevante pentru susținerea propunerii (maximum o pagină)
(Dacă este cazul, se anexează documentele considerate relevante pentru susținerea propunerii.)

4. Necesarul de absolvenți în calificarea propusă solicitați de piața muncii

În perspectiva următorilor 5 ani

În perspectiva următorilor 10 ani

Capitolul 4: Descrierea ocupației/profesiei

1. Enumerarea ocupațiilor din Clasificarea ocupațiilor din România — COR — care ar putea fi exercitate prin obținerea calificării propuse (minimum o ocupație reprezentativă, care a condus la necesitatea programului):

Ocupația Cod COR

Ocupațiile completate pentru fiecare calificare în parte trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

— să aparțină domeniului în care a fost acreditat programul de studii aferent calificării;

— să nu aparțină grupei majore 1, având în vedere că aceasta cuprinde ocupații asociate unor funcții de conducere care pot fi ocupate în cadrul unei instituții/firme;

— să nu aparțină unei grupe majore care cuprinde ocupații pentru care sunt necesare studii medii având în vedere că pregătirea este asigurată la un nivel de studii superior (să aparțină grupei majore 2 din COR);

— ocupațiile aferente unei calificări trebuie să facă parte din aceeași grupă de bază, specifică domeniului de studii — excepție programele multidisciplinare care vor conduce la ocupații din aceeași grupă minoră din COR;

— să fie deja înregistrate în Clasificarea ocupațiilor din România (COR) disponibilă pe site-ul Ministerului Muncii și Justiției Sociale și să aibă coduri COR corecte alcătuite din 6 cifre.

2. Compatibilitatea cu Standardul internațional al ocupațiilor (ISCO-08):

Există și în ISCO-08?

Da Nu

3. Condițiile cele mai frecvente de exercitare a calificării:

a) Sectorul de activitate CAEN în care se înscrie calificarea propusă. [.....]

b) Ocupații asociate calificării de țintit:

4. Competențele specifice ocupației/profesiei (se vor completa împreună cu reprezentanții pieței muncii)

5. Deprinderile (abilitățile) ocupației/profesiei (se vor completa împreună cu reprezentanții pieței muncii)

6. Rezultatele învățării (conform metodologiei proprii instituției sau celor internaționale, vor fi obligatorii începând cu 2018).

7. Compatibilitatea cu competențele și abilitățile europene din portalul ESCO (<https://ec.europa.eu/esco/home>)

20% 40% 60% 80% 100%

8. Domeniul educațional conform ISCED 2013 F

— se va completa cu denumirea domeniului educațional detaliat având la bază ISCED 2013 F (ISCED –Standardul internațional pentru educație).

9. Codul calificării

— se va completa după forma: RO/XX/YYYY/ZZZ, unde XX = nivelul CNC (01 — 08), YYYY = domeniul educațional detaliat conform ISCED 2013 F, ZZZ — numărul de ordine al calificării, cu valori de la 001 la 999.

10. Nivelul CNC

— se va completa cu nivelul corespunzător (6—8), CNC — Cadrul național al calificărilor.

11. Nivel CEC

— se va completa cu nivelul corespunzător (6—8), CEC — Cadrul european al calificărilor.

12. Organismul de certificare

— se va completa cu denumirea organismului de certificare (minister/ministere, universitate, după caz).

13. Alte informații relevante privind calificarea

— perioada de valabilitate a calificării care va fi în concordanță cu valabilitatea standardului ocupațional/standardului de pregătire profesională.

Capitolul 5: Conexiunea cu alte calificări

1. Condiții de acces pentru a urma programul de studii aferent calificării:

1.1. Precizați ce competențe sunt necesare sau admise pentru accesul la calificarea prezentată (Pentru formularea acestor condiții de prezentare este recomandabil să se țină seama, unde este cazul, de cerințele formulate de asociațiile profesionale.):

— cerințe ca experiență, competențe, pregătire anterioară;

— recunoaștere parțială și documentele pe baza cărora se realizează acestea.

1.2. Calificarea solicitată figurează explicit printre cerințele pentru obținerea altor calificări în ierarhia profesională a ocupațiilor?

1.3. Modul de admitere la studii pentru obținerea calificării propuse

1.4. Identificarea calificărilor existente în România din același domeniu de activitate

1.5. Alte calificări similare existente în același domeniu, la același nivel, la nivel inferior sau superior (Se vor preciza universitățile unde se oferă aceeași calificare sau calificări similare, precum și nivelul acestora.)

2. Suprapuneri, incluziuni și diferențe privind competențele furnizate de alte calificări similare din alte universități (dacă este cazul)

Capitolul 6: Alte informații

1.1. Adresa site-ului pe care se găsesc informații despre calificările acordate de instituția promotoare

1.2. Alte informații la dispoziția instituției

III. Hotărârea senatului instituției de învățământ superior prin care se solicită validarea calificării și introducerea în RNCIS a programului de studii universitare/postuniversitare aferent respectivei calificări

IV. Anexe: copii ale documentelor care, potrivit legislației în vigoare, îi dau aplicantului dreptul legal de a conferi diplome și/sau certificate de studii recunoscute la nivel național, hotărârea Guvernului de înființare, documente referitoare la sediu, domeniu administrativ, istoric, precum și rapoartele Agenției Române pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (pentru calificările aferente programelor de studii acreditate/autorizate)

V. Dovada achitării tarifului de evaluare (copie a ordinului de plată/extrasului de cont)

ACTE ALE CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE

pentru modificarea Regulamentului privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005

Având în vedere dispozițiile art. 38 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare, și ale art. 106 lit. i) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul prevederilor art. 133 alin. (5) din Constituția României, republicată, și ale art. 23 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările ulterioare,

Plenul Consiliului Superior al Magistraturii hotărăște:

Art. I. — Regulamentul privind concediile judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 325/2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 815 din 8 septembrie 2005, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 15, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) Pentru participarea la concursul de admitere la doctorat și elaborarea și susținerea tezei de doctorat, precum și pentru susținerea concursului de promovare în funcții de execuție, judecătorii și procurorii beneficiază de un concediu plătit ce nu poate depăși 10 zile pentru fiecare examen, într-un an calendaristic, dacă nu este afectată activitatea instanței.”

2. La articolul 15¹, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 15¹. — (1) Judecătorii și procurorii care, în mod nejustificat, nu se prezintă la examenul de capacitate, la concursul de admitere la doctorat sau la susținerea tezei de doctorat ori la concursul de promovare în funcție de execuție, pentru care au beneficiat de concediu plătit pentru formare profesională în condițiile art. 15, nu mai beneficiază de concediu plătit pentru formare profesională la următorul concurs sau examen de același fel la care participă.”

Art. II. — Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului Superior al Magistraturii,
judecător **Mariana Ghena**

București, 28 februarie 2017.

Nr. 179.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 11

din 20 februarie 2017

Dosar nr. 3.489/1/2016

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Raluca Moglan	— judecător la Secția I civilă
Carmen Elena Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Alina Sorinela Macavei	— judecător la Secția I civilă
Dragu Crețu	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Trănica Teau	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Iuliana Măiereanu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Veronica Năstasie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Claudia Marcela Canacheu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Denisa Angelica Stănișor	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Carmen Ilie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul Î.C.C.J.*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul Î.C.C.J.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.826/110/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la următoarele chestiuni de drept:

„ — interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*) și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014*), în sensul de a se stabili dacă sintagmele «nu se acordă», respectiv «nu se aplică», cuprinse în textele legale menționate, se referă la substanța dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie sau reprezintă doar o suspendare a acordării acestei indemnizații și, totodată, în eventualitatea în care cele două sintagme vizează doar suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, dacă această suspendare se referă numai la perioada anului 2014, respectiv 2015, și numai la persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în anul 2014, respectiv 2015, sau vizează toate persoanele care au vocație la plata acestei indemnizații, indiferent de data deschiderii dreptului la pensie pentru acestea;

— în condițiile în care interpretarea este în sensul că cele două sintagme menționate anterior se referă doar la suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, care este data de la care persoanele cu vocație la plata acestei indemnizații pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor.”

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; s-a arătat că Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău, având calitatea de intimat-pârât în dosarul de fond, a formulat punct de vedere cu privire la raport, prin care se raliază concluziilor acestuia, în sensul neîndeplinirii condițiilor de admisibilitate a sesizării.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul sesizării

1. Titularul sesizării este Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, investită cu soluționarea apelului declarat de reclamanta I.M.T. împotriva Sentinței civile nr. 116 D din 2 februarie 2016 pronunțată de Tribunalul Bacău.

2. Titularul sesizării este legitimat procesual activ, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, fiind o curte de apel care judecă în ultima instanță un litigiu având ca obiect cererea reclamantei de obligare a pârâtului-angajator la plata drepturilor salariale, reprezentând contravaloarea indemnizației egale cu 7 indemnizații lunare brute, potrivit art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind

statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 303/2004*).

II. Obiectul și temeiul juridic al sesizării

3. Prin Încheierea din 10 august 2016, astfel cum a fost îndreptată prin Încheierea din 29 august 2016, pronunțate în Dosarul nr. 2.826/110/2015, Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a sesizat, în temeiul dispozițiilor art. 519—520 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea chestiunilor de drept sus-menționate.

III. Expunerea succintă a procesului

4. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Bacău la data de 6 august 2015, reclamanta I.M.T. a chemat în judecată pe pârâțul P.C.A.B., solicitând obligarea acestuia la plata drepturilor salariale, reprezentând contravaloarea indemnizației egale cu 7 indemnizații lunare brute, potrivit art. 81 alin. (1) din *Legea nr. 303/2004*.

5. Reclamanta a arătat că a avut calitatea de procuror în cadrul autorității pârâte, fiind eliberată din funcție prin pensionare, ca urmare a deciziei din 13 august 2014, revizuită ulterior. La data pensionării, reclamanta nu a beneficiat de dreptul prevăzut de art. 81 alin. (1) din *Legea nr. 303/2004*, deoarece la acea dată era în vigoare art. 10 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*; a susținut reclamanta că, dat fiind caracterul temporar al acestei măsuri, respectiv numai pentru anul 2014, aceasta nu poate fi extinsă și ulterior, întrucât ar reprezenta o afectare a înseși substanței dreptului.

6. Prima instanță, prin Sentința nr. 116 D din 2 februarie 2016, a respins acțiunea ca neîntemeiată, reținând, în esență, că dreptul reclamantei la contravaloarea indemnizației egale cu 7 indemnizații lunare brute s-a născut la data ieșirii acesteia la pensie, respectiv la data publicării decretului prezidențial (25 iunie 2014); la acel moment erau în vigoare dispozițiile art. 10 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*, iar, ulterior, măsura neaplicării art. 81 din *Legea nr. 303/2004* a fost dispusă și pentru anul 2015, prin art. 9 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014*. Față de modul de redactare al acestor din urmă prevederi normative, prima instanță a reținut că textul legal nu face nicio distincție între drepturile la indemnizație născute anterior sau cele născute în anul 2015, prevederile legale fiind clare în sensul neacordării acestor beneficii în anul 2015.

7. Împotriva sentinței pronunțate de prima instanță, reclamanta a declarat apel, înregistrat pe rolul Curții de Apel Bacău — Secția I civilă cu nr. 2.826/110/2015.

IV. Dispozițiile legale supuse interpretării

8. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*

„Art. 10. — (1) În anul 2014 nu se acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.”

9. *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014*

„Art. 9. — (1) În anul 2015, dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu se aplică.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația încetării raporturilor de muncă sau serviciu ca urmare a decesului angajatului.”

V. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă

10. Instanța de trimitere a apreciat că sesizarea este admisibilă, întrucât de dezlegarea problemelor în discuție

depinde soluționarea litigiului, chestiunile de drept care fac obiectul sesizării sunt noi, asupra acestora Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat și nu fac obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

VI. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

11. Apelanta-reclamantă a susținut că, având în vedere caracterul temporar al măsurii neacordării ajutoarelor sau, după caz, a indemnizațiilor la ieșirea la pensie, conform art. 10 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*, această măsură nu poate fi menținută și extinsă ulterior în timp, întrucât ar conduce la afectarea înseși a substanței dreptului legal reglementat. Art. 9 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014*, invocat de intimată și reținut de prima instanță ca temei al neacordării dreptului solicitat de către apelanta-reclamantă în anul 2015, ulterior încetării măsurii de suspendare în ceea ce o privea, nu este aplicabil situației de față, având în vedere principiul neretroactivității legii prevăzut de art. 15 alin. (2) din Constituția României.

12. Intimatul-pârât a arătat că se opune sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, întrucât obiectul cauzei — plata drepturilor salariale reprezentând contravaloarea indemnizației egale cu 7 indemnizații de încadrare lunare brute, potrivit art. 81 alin. (1) din *Legea nr. 303/2004* — nu este de natură a da naștere la interpretări contradictorii, actele normative incidente în speță reglementând o interdicție care s-a prorogat începând cu anul 2010 pe fiecare an în parte până în prezent, generând o imposibilitate legală de acordare a acestei indemnizații.

VII. Punctul de vedere al completului de judecată care a sesizat instanța supremă cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

13. În opinia completului de judecată care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, în cauză, dreptul apelantei-reclamante la contravaloarea indemnizației egale cu 7 indemnizații lunare brute, prevăzut de art. 81 alin. (1) din *Legea nr. 303/2004*, s-a născut la data ieșirii sale la pensie — 25 iunie 2014, când erau în vigoare dispozițiile art. 10 alin. (1) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013*; ulterior, măsura neaplicării art. 81 din *Legea nr. 303/2004* a fost dispusă și pentru anul 2015, prin art. 9 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014*.

14. Prin modul de redactare a textelor legale supuse interpretării, care precizează anul pentru care nu se acordă drepturile pentru ieșirea la pensie, raportat la faptul că nu s-a dispus abrogarea expresă a art. 81 din *Legea nr. 303/2004*, instanța de sesizare a apreciat că efectul acestor dispoziții legale vizează exercițiul dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, în sensul suspendării acestuia pe perioada anilor calendaristici 2014 și, respectiv, 2015, și nu existența dreptului.

15. Caracterul limitat al suspendării acestui drept, cu referire la art. 9 din *Legea nr. 118/2010* privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 118/2010*), a fost stabilit, de altfel, și prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015,¹ pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care s-a reținut că „... voința legiuitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept”.

16. În același sens, s-a pronunțat instanța supremă în soluționarea unui recurs în interesul legii, prin Decizia nr. LXXVII din 5 noiembrie 2007², prin care s-a stabilit, cu privire la

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 525 din 15 iulie 2015.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 553 din 22 iulie 2008.

acordarea primei de concediu funcționarilor publici, că „Succesiunea în timp a actelor normative impune a se reține că dreptul la prima pentru concediul de odihnă al funcționarilor publici instituit prin art. 34 alin. (2) din Legea nr. 188/1999, republicată, și-a produs efectul începând cu data menționată, suspendarea exercițiului acestui drept neputând fi echivalată cu însăși înlăturarea lui. (...) Într-o atare situație, suspendarea exercițiului dreptului la prima de concediu nu echivalează cu însăși înlăturarea lui, cât timp prin nicio dispoziție legală nu i-a fost înlăturată existența și nici nu s-a constatat neconstituționalitatea textului de lege ce prevede acest drept”.

17. În speță, dispozițiile legale supuse interpretării nu conțin vreo referire la eventualitatea desființării dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar la suspendarea exercițiului acestui drept. Ca urmare, așa cum s-a reținut și prin Decizia nr. XII din 5 februarie 2007³, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii, pentru ca un drept prevăzut să nu devină doar o obligație lipsită de conținut, redusă la *nudum jus*, ceea ce ar constitui o îngrijire nelegitimă a exercitării lui, un atare drept nu poate fi considerat că nu a existat în perioada pentru care exercițiul lui a fost suspendat, iar nu înlăturat.

18. Cu privire la aplicarea în timp a actelor normative de suspendare, s-a apreciat că dispozițiile privind reglementarea neacordării acestor indemnizații la ieșirea la pensie nu retroactivează, ci se aplică doar pentru anul la care se referă actul normativ, sens în care a statuat și Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, prin Decizia nr. XXIII din 12 decembrie 2005⁴, pronunțată în soluționarea unui recurs în interesul legii, precum și Curtea Constituțională, prin deciziile nr. 334 din 12 iunie 2014⁵ și nr. 170 din 19 martie 2015⁶.

19. Astfel, instanța care a formulat sesizarea a considerat că dispoziția legală — art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013, care a dispus suspendarea acordării dreptului la indemnizație pentru anul 2014, nu ultraactivează, având o aplicare strict limitată până la sfârșitul acestui an, iar dispoziția succesivă — art. 9 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 nu retroactivează, nefiind aplicabilă decât situațiilor născute în anul 2015.

20. În acest sens, se justifică aspectul sesizat de Curtea Constituțională, în cadrul Deciziei nr. 42 din 22 ianuarie 2014⁷, conform căreia „(...) restrângerea ori suspendarea acestor drepturi bănești și în viitor, în condițiile în care textele de lege care le prevăd nu au fost abrogate, ar putea justifica întrebarea dacă aceste drepturi mai există și dacă nu cumva textele de lege care le prevăd au fost în fapt lipsite de eficiență, așa încât speranța titularilor acestor drepturi, deși are un suport legal, este în realitate lipsită de conținut. Astfel, deși formal limitată în timp, respectiv vizând durata unui an calendaristic, măsura de suspendare repetată a acestor drepturi, pentru mai mulți ani la rând, ar putea afecta caracterul previzibil al normelor de lege, creând incertitudine cu privire la existența acestor drepturi.”

21. În cauză, întrucât dreptul la indemnizație pentru apelant-reclamantă a fost suspendat până la sfârșitul anului 2014 [art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013], această suspendare nu poate fi menținută ulterior, atât timp cât nu a fost prevăzută expres de dispoziția legală succesivă [art. 9 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014]. Menținerea acestei măsuri de suspendare *sine die*, în condițiile în care nu este prevăzută de lege, reprezintă în fapt suprimarea

dreptului, fiind deci afectată existența acestuia, contrar considerentelor deciziilor Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale Curții Constituționale menționate mai sus.

VIII. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

22. Prin Adresa nr. 2.046/C/3.927/III-5/2016 din 12 decembrie 2016, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practică judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii cu privire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

23. Prin aceeași adresă, Ministerul Public precizează că, anterior, practica judiciară a fost verificată cu privire la problema de drept care a format obiectul sesizării Curții de Apel Pitești — Secția a II-a civilă, în Dosarul nr. 689/1/2015 al instanței supreme — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, privind „Interpretarea și determinarea efectelor dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare, dispoziție de principiu preluată și în art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011, art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal-bugetare, aprobată prin Legea nr. 36/2014, art. 10 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare, și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015 raportat la pct. 2 din anexa nr. IV/2 la Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice și la art. 20 din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare”.

24. Ministerul Public menționează că lucrarea a fost închisă, pentru neîndeplinirea cerințelor prevăzute de art. 515 din Codul de procedură civilă, apreciindu-se, în același timp, că ceea ce primează este împrejurarea că Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 689/1/2015, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Pitești și a stabilit că dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010 vizează exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor, în sensul că acesta este suspendat în perioada 3 iulie—31 decembrie 2010, și nu existența acestui drept, iar considerentele acestei decizii sunt valabile și pentru suspendările legale ulterioare ale drepturilor prevăzute de art. 20 alin. (1) din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare.

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 733 din 30 octombrie 2007.

⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 15 martie 2006.

⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 533 din 17 iulie 2014.

⁶ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 22 mai 2015.

⁷ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 210 din 25 martie 2014.

IX. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

A) În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție au fost identificate următoarele hotărâri, citate în capitolele anterioare, care prezintă relevanță cu privire la problema de drept a cărei dezlegare se solicită:

— Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept;

— Decizia nr. 77 din 5 noiembrie 2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, în soluționarea unui recurs în interesul legii;

— Decizia nr. 12 din 5 februarie 2007, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, în soluționarea unui recurs în interesul legii;

— Decizia nr. 23 din 12 decembrie 2005, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secțiile Unite, în soluționarea unui recurs în interesul legii.

B) Curțile de apel și tribunalele

25. La solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, curțile de apel Galați, Iași, Ploiești, Târgu Mureș, Pitești și Brașov, precum și tribunalele Brașov și Covasna au comunicat că nu au identificat jurisprudență și dosare pe rol având ca obiect problemele de drept supuse dezlegării.

26. Curtea de Apel Suceava a comunicat Sentința civilă nr. 1.266 din 4 decembrie 2015 pronunțată de Tribunalul Botoșani — Secția I civilă și hotărârea prin care aceasta a rămas definitivă, respectiv Decizia nr. 440 din 20 aprilie 2016 pronunțată de Curtea de Apel Suceava — Secția I civilă, soluția fiind de admitere a acțiunii formulate de reclamant în anul 2015, cu consecința acordării indemnizației prevăzute de art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, reținându-se că, în raport cu data pensionării reclamantului, respectiv anul 2011, este aplicabilă Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice care, potrivit raționamentului din Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, trebuie interpretată în sensul că a suspendat aplicarea dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 numai pe anul 2011, fiind vorba de o suspendare temporară, existentă numai în intervalul temporal reglementat de acest act normativ, astfel că cei care au ieșit la pensie în cursul anului 2011 își pot valorifica dreptul la plata indemnizației începând cu 1 ianuarie 2012.

27. Curtea de Apel Constanța a comunicat Decizia civilă nr. 243/CM din 27 aprilie 2016, pronunțată de Secția I civilă, prin care a rămas definitivă Sentința civilă nr. 2.727 din 21 octombrie 2015 pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, cu soluția de respingere a acțiunii formulate de reclamant în anul 2014 pentru acordarea ajutorului la trecerea în rezervă prevăzut de art. 20 din anexa nr. VII la Legea-cadru nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare, instanțele reținând că prin acte normative succesive s-a prevăzut că ajutoarele la trecerea în rezervă nu se acordă în perioada 2011—2016, astfel că acestea vor fi achitate reclamantului doar la momentul încetării interdicției legale.

28. Curtea de Apel Timișoara a comunicat Decizia civilă nr. 1.156 din 29 septembrie 2016, pronunțată de Secția litigii de muncă și asigurări sociale, prin care a rămas definitivă Sentința civilă nr. 491 din 10 mai 2016 a Tribunalului Caraș-Severin — Secția I civilă, cu soluția de respingere a acțiunii formulate de reclamant în anul 2016 pentru acordarea ajutorului la trecerea în rezervă prevăzut de art. 20 din anexa nr. VII la Legea nr. 284/2010, cu modificările și completările ulterioare, instanțele reținând că dreptul de a pretinde acordarea acestui ajutor s-a stins odată cu intrarea în vigoare a actelor normative anuale

privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice pentru perioada 2011—2016; s-a apreciat că norma juridică care reglementează existența acestui drept nu a fost abrogată, însă legiuitorul chiar dacă va dispune acordarea în condițiile legii a acestui drept, nu este un argument în favoarea temeiniciei pretențiilor reclamantului, întrucât în baza acestui temei legal nou nu pot fi acordate drepturile retroactiv, pentru perioade de timp anterioare, ci doar pentru viitor, întrucât legea civilă nu retroactivează.

29. Unele instanțe au apreciat că interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 este în sensul că *sintagmele se referă la substanța dreptului* la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie și numai la persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în anul 2014, respectiv în anul 2015 (Tribunalul Hunedoara — Secția I civilă, Sentința nr. 46 din 12 ianuarie 2015, rămasă definitivă prin Decizia nr. 315 din 20 mai 2015 a Curții de Apel Alba Iulia; opinia judecătorilor Secției a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale a Curții de Apel București; opinia majoritară a judecătorilor din cadrul Tribunalului Giurgiu; opinia judecătorilor Tribunalului Bistrița-Năsăud; Tribunalul Satu Mare — Secția I civilă, Sentința nr. 807 din 21 octombrie 2015, rămasă definitivă prin Decizia nr. 256 din 8 martie 2016 a Curții de Apel Oradea — Secția I civilă).

30. În sfârșit, alte instanțe au considerat că sintagmele cuprinse în textele legale analizate nu se referă la substanța dreptului de acordare a indemnizației la ieșirea la pensie, ci *reprezintă doar o suspendare a acordării acestei indemnizații* (Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale, Sentința nr. 8.098 din 9 septembrie 2015; opinia minoritară a judecătorilor din cadrul Tribunalului Giurgiu — Secția civilă, Sentința nr. 125 din 16 martie 2016; Tribunalul Ilfov — Secția civilă, Sentința nr. 116 din 20 ianuarie 2016; Tribunalul Teleorman — Secția conflicte de muncă, asigurări sociale și contencios administrativ și fiscal, Sentința nr. 251 din 26 mai 2016 și Sentința nr. 313 din 28 iunie 2016; Tribunalul Cluj — Secția mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale, Sentința nr. 10.901 din 19 octombrie 2012; Curtea de Apel Cluj — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 3.872 din 3 aprilie 2013; Tribunalul Maramureș — Secția I civilă, Sentința nr. 764 din 3 septembrie 2015; Tribunalul Bihor — Secția I civilă, Sentința nr. 662 din 11 octombrie 2016; Tribunalul Mehedinți — Secția conflicte de muncă și asigurări sociale, Sentința nr. 29 din 30 aprilie 2015, rămasă definitivă prin Decizia nr. 4.287 din 2 octombrie 2015 a Curții de Apel Craiova — Secția I civilă).

31. În punctul de vedere exprimat cu privire la problemele de drept sesizate, judecătorii Tribunalului Dâmbovița au apreciat că cele două sintagme vizează doar suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, iar suspendarea vizează numai persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în 2014 și 2015.

32. S-a arătat că, deși practica constantă a instanței supreme este în acest sens, aparent, prin modul în care legiuitorul a înțeles să reglementeze aceste drepturi, suspendându-le în mod repetat, pentru mai mulți ani la rând, s-ar putea ajunge la afectarea substanței dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie; cum menținerea acestei măsuri de suspendare nu este expres prevăzută de legea în vigoare, s-ar putea concluziona că a încetat suspendarea exercițiului dreptului și că persoanele cu vocație la plata indemnizației pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor.

X. Jurisprudența Curții Constituționale

33. Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra dispozițiilor legale supuse interpretării, prin deciziile nr. 443 din 21 iunie 2016⁸, nr. 59 din 16 februarie 2016⁹, nr. 135 din 10 martie 2016¹⁰, nr. 557 din 16 iulie 2015¹¹, nr. 331 din 30 aprilie 2015¹² și nr. 246 din 7 aprilie 2015¹³, respingând, ca neîntemeiate, excepțiile de neconstituționalitate analizate.

34. De asemenea, pot prezenta relevanță pentru dezlegarea chestiunilor de drept supuse dezlegării Decizia instanței de contencios constituțional nr. 42 din 22 ianuarie 2014¹⁴ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal bugetare și a ordonanței în ansamblul său și Decizia nr. 170 din 19 martie 2015¹⁵ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 și art. 13 din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice, art. II art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, art. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2012 privind stabilirea salariilor personalului din sectorul bugetar în anul 2013, prorogarea unor termene din acte normative, precum și unele măsuri fiscal bugetare, precum și ale art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice.

XI. Jurisprudența C.E.D.O. și a C.J.U.E.

35. Pot prezenta relevanță pentru dezlegarea problemelor de drept ce constituie obiectul sesizării Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Kechko contra Ucrainei* și decizia de inadmisibilitate din 6 decembrie 2011, pronunțată de aceeași instanță în cauzele conexe nr. 44.232/11 și nr. 44.605/11 *Felicia Mihăieș împotriva României și Adrian Gavril Senteș împotriva României*.

XII. Raportul asupra chestiunii de drept

36. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din același cod, pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile; s-a apreciat de către judecătorii-raportori că nu sunt îndeplinite condițiile existenței unei veritabile chestiuni de drept, a noutății chestiunii de drept și a nestatuării asupra acesteia de către instanța supremă.

XIII. Înalta Curte de Casație și Justiție

37. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunile de drept ce se solicită a fi dezlegate, constată că sesizarea este inadmisibilă, după cum se va arăta în cele ce urmează.

38. Prealabil analizei în fond a problemelor de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să aprecieze dacă, în raport cu întrebările formulate de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea

pronunțării unei hotărâri prealabile, față de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

39. Potrivit acestor dispoziții legale, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”

40. Prin această reglementare, au fost instituite o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit să soluționeze cauza;
- ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

41. Verificând admisibilitatea sesizării supuse analizei, se constată îndeplinirea numai în parte a condițiilor prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, după cum urmează: litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, curtea de apel investită cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza ce face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să o soluționeze.

42. În privința celorlalte condiții, însă, se rețin anumite neregularități de natură a contura neîndeplinirea acestora, astfel cum se va arăta în cele ce urmează, raportat la fiecare dintre chestiunile de drept cuprinse în sesizare.

43. Prima chestiune de drept care face obiectul sesizării vizează interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, în sensul de a se stabili dacă sintagmele „*nu se acordă*”, respectiv „*nu se aplică*”, cuprinse în aceste texte de lege, se referă la substanța dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie sau reprezintă doar o suspendare a acordării acestei indemnizații.

44. În ceea ce privește această chestiune de drept, se apreciază, mai întâi, că nu este îndeplinită condiția noutății.

45. Analiza conținutului art. 519 din Codul de procedură civilă relevă că noutatea chestiunii de drept ce face obiectul sesizării reprezintă o condiție distinctă de aceea a nepronunțării

⁸ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 29 iulie 2016.

⁹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 360 din 11 mai 2016.

¹⁰ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 395 din 24 mai 2016.

¹¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 623 din 17 august 2015.

¹² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 467 din 29 iunie 2015.

¹³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 416 din 11 iunie 2015.

¹⁴ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 210 din 25 martie 2014.

¹⁵ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 354 din 22 mai 2015.

anterioare a Înaltei Curți de Casație și Justiție asupra respectivei chestiuni de drept ori de cea a inexistenței unui recurs în interesul legii aflat în curs de soluționare cu privire la acea chestiune de drept.

46. Scopul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile este acela de a preîntâmpina generarea unei jurisprudențe neunitare, urmare a unei interpretări și aplicări diferite a unor dispoziții legale, iar în lipsa unei definiții a „noutății” chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, evaluarea condiției noutății revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum s-a reținut deja, constant, în jurisprudența acesteia¹⁶.

47. În acest sens, s-a statuat că cerința noutății este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări nou-intrate în vigoare, instanțele nu i-au dat încă o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat față de unul anterior, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate. În egală măsură, însă, noutatea, în sensul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, se referă și la o reglementare mai veche, dar asupra căreia instanța de judecată este chemată să se pronunțe în prezent, devenind astfel actuală cerința interpretării și aplicării normei de drept invocate, respectiv să existe o normă juridică intrată în vigoare cu mai mult timp în urmă, dar a cărei aplicare frecventă a devenit actuală ulterior.

48. Pentru a verifica îndeplinirea criteriilor care susțin condiția noutății, se impune redarea conținutului textelor de lege, obiect al chestiunii de drept sesizate:

— *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013:*

„Art. 10. — (1) În anul 2014 nu se acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.”

— *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014:*

„Art. 9. — (1) În anul 2015, dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu se aplică.

(2) Prevederile alin. (1) nu se aplică în situația încetării raporturilor de muncă sau serviciu ca urmare a decesului angajatului.”

49. Dispozițiile legale citate nu reprezintă o noutate legislativă în materia reglementărilor privind acordarea de ajutoare sau, după caz, indemnizații la ieșirea la pensie.

50. Astfel, același mod de reglementare se regăsește și în cuprinsul următoarelor texte legale:

— art. 9 și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 118/2010):

„Art. 9. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi nu se mai acordă ajutoare sau, după caz, indemnizații la ieșirea la pensie, retragere ori la trecerea în rezervă.”

„Art. 16. — (1) Prevederile art. 1—3, art. 5, art. 6 alin. (1), precum și cele ale art. 9—14 se aplică până la 31 decembrie 2010.”;

— art. 13 alin. (1) din Legea nr. 285/2010 privind salarizarea în anul 2011 a personalului plătit din fonduri publice (Legea nr. 285/2010):

„Art. 13. — (1) În anul 2011, dispozițiile legale privind acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă nu se aplică.”;

— art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010 pentru completarea art. 11 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 37/2008 privind reglementarea unor măsuri financiare în domeniul bugetar, precum și pentru instituirea altor măsuri financiare în domeniul bugetar, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 283/2011 (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2010):

„Art. 9. — În anul 2012 nu se acordă ajutoarele sau, după caz, indemnizațiile la ieșirea la pensie, retragere, încetarea raporturilor de serviciu ori la trecerea în rezervă.”

51. Din analiza comparativă a reglementărilor citate se constată că între acestea există o asemănare perfectă de conținut, dispozițiile legale supuse interpretării prin sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău reprezentând o simplă reluare a unor texte legale anterioare.

52. Se poate observa cu ușurință că reglementările succesive evocate dispun în mod similar asupra unor drepturi bănești ale angajaților (ajutoare, indemnizații la ieșirea la pensie), stabilind că acestea „nu se acordă”, respectiv „nu se aplică” în anii menționați; cele două sintagme reprezintă o soluție legislativă uzuală, întrebuintată de legiuitor și în anii anteriori, atunci când a considerat că situația economico-financiară a țării a impus-o.

53. Astfel, chestiunea de drept sesizată transcende în timp, în măsura în care prin reglementările succesive evocate legiuitorul a dispus, cu caracter temporar, măsura neaplicării dispozițiilor legale privind indemnizațiile la ieșirea la pensie, fiind comună în reglementările succesive problema dacă sintagmele „nu se acordă”, respectiv „nu se aplică” se referă la substanța dreptului la acordarea indemnizațiilor la ieșirea la pensie sau reprezintă doar o suspendare a exercițiului acestui drept pe perioada expres prevăzută de lege.

54. Așadar, chestiunea de drept supusă analizei nu este nouă, din perspectiva datei la care a intrat în vigoare sau a duratei reglementării.

55. Totuși, cum criteriul vechimii reglementării nu trebuie absolutizat, trebuie verificat dacă reglementarea în discuție presupune o aplicare recentă, generată de un anumit context socioeconomic. Această cercetare trebuie demonstrată, în primul rând, prin verificarea existenței, deja, a unei jurisprudențe prin care normei supuse analizei să i se fi dat o interpretare și aplicare.

56. Este adevărat că noutatea unei chestiuni de drept poate fi generată nu numai de o reglementare nou-intrată în vigoare, ci și de una veche, dar, în acest din urmă caz, doar dacă o instanță este chemată să se pronunțe asupra respectivei probleme de drept pentru prima oară.

57. Prin urmare, caracterul de noutate se pierde pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, iar eventualele opinii jurisprudențiale izolate sau pur subiective nu ar putea constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile¹⁷.

58. Or, în cauză, se constată că problema de drept generată de aplicarea dispozițiilor legale invocate în sesizare nu este recentă, existând o hotărâre a instanței supreme, pronunțată în

¹⁶ Decizia nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014, deciziile nr. 3 și 4 din 14 aprilie 2014, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 437 din 16 iunie 2014, Decizia nr. 6 din 23 iunie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014, Decizia nr. 13 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 518 din 13 iulie 2015, Decizia nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015, Decizia nr. 19 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 776 din 19 octombrie 2015, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

¹⁷ Decizia nr. 6 din 23 iunie 2014, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 22 septembrie 2014 (a se vedea supra pct. 16).

cadru mecanismului hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, menționată chiar de către instanța de trimitere, în cuprinsul sesizării, hotărâre prin care problema de drept în discuție a fost dezlegată în interpretarea și aplicarea unei dispoziții legale anterioare cu conținut similar.

59. Astfel, prin Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept s-a stabilit că „Dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010 privind unele măsuri necesare în vederea restabilirii echilibrului bugetar, cu modificările și completările ulterioare, vizează exercițiul dreptului la acordarea ajutoarelor sau, după caz, indemnizațiilor, în sensul că acesta este suspendat în perioada 3 iulie — 31 decembrie 2010 și nu existența acestui drept”. În motivarea deciziei, instanța supremă a reținut, corelând dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010 cu cele ale art. 16 alin. (1) din același act normativ, că măsura instituită de art. 9 din Legea nr. 118/2010 a avut o aplicabilitate limitată în timp, respectiv pe perioada 3 iulie — 31 decembrie 2010, și că rațiunea măsurii dispuse de legiuitor își are izvorul într-o situație de excepție, respectiv criza economică a țării; de asemenea, s-a reținut, din interpretarea normelor legale enunțate, că voința legiuitorului nu a fost aceea de eliminare a beneficiilor acordate unor categorii socioprofesionale, respectiv de încetare a existenței dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, ci doar de suspendare a exercițiului acestui drept și că rațiunea acestei interpretări este impusă și de succesiunea în timp a actelor normative prin care legiuitorul a dispus, cu caracter temporar, măsura neaplicării dispozițiilor legale privind ajutoarele/indemnizațiile în anii 2011—2015.

60. Cum s-a arătat mai sus, dispozițiile art. 9 din Legea nr. 118/2010, care prevăd că „începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi nu se mai acordă ajutoare sau, după caz, indemnizații la ieșirea la pensie, retragere ori la trecerea în rezervă”, coroborate cu cele ale art. 16 alin. (1) din același act normativ, care limitează aplicarea art. 9 până la 31 decembrie 2010, sunt similare, ca mod de reglementare, cu dispozițiile legale supuse interpretării prin sesizarea ce face obiectul analizei de față. Ca atare, rațiunile care au stat la baza interpretării dispozițiilor art. 9 din Legea nr. 118/2010, prin decizia instanței supreme evocate, se transpun egal în interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014, care fac obiectul prezentei sesizări.

61. Devine astfel evident că, față de Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prima problemă de drept care face obiectul sesizării nu are caracter de noutate, fiind explicat în această decizie sensul interpretării unei dispoziții legale anterioare, ale cărei principii transcend intrării în vigoare a actelor normative a căror interpretare s-a solicitat prin sesizarea Curții de Apel Bacău.

62. În același timp, față de decizia instanței supreme evocate, obligatorie *erga omnes*, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă, se constată că nu este îndeplinită nici condiția de admisibilitate care impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra chestiunii de drept sesizate.

63. Deși textul art. 519 din Codul de procedură civilă nu prevede în mod expres, spre deosebire de legislația procesual penală internă, modalitatea prin care Înalta Curte de Casație și Justiție să fi statuat asupra chestiunii de drept ce formează obiectul sesizării, prin pronunțarea unei decizii în recurs în interesul legii sau prin pronunțarea unei hotărâri prealabile,

urmează a se aprecia, în acord cu doctrina în materie și jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție, că textul legal are în vedere o hotărâre judecătorească obligatorie *erga omnes*.

64. Totodată, trebuie subliniat că se solicită interpretarea unor dispoziții legale care nu comportă o reală dificultate, tocmai din cauza împrejurării că problema supusă analizei nu implică noutate.

65. Chestiunea de drept avută în vedere de art. 519 din Codul de procedură civilă trebuie să fie aptă să suscite interpretări divergente, care, fie ele doar prefigurate ori reținute deja în doctrină ori în cuprinsul unor hotărâri judecătorești, trebuie arătate în sesizare. Această cerință rezultă din dispozițiile art. 520 alin. (1) teza a II-a din Codul de procedură civilă, conform cărora încheierea de sesizare trebuie să cuprindă și punctul de vedere al completului de judecată, care astfel este ținut în primul rând să stabilească dacă există o problemă de interpretare ce implică riscul unor dezlegări diferite ulterioare în practică.

66. Or, în încheierea de sesizare a Curții de Apel Bacău nu se regăsește niciun raționament judiciar care să conducă la concluzia că este vorba de identificarea unor texte de lege lacunare ori controversate și care să necesite o rezolvare de principiu, în scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare în materie.

67. Exprimându-și punctul de vedere cu privire la prima chestiune de drept cu care a sesizat Înalta Curte, titularul sesizării arată că prin modul de redactare a textelor legale supuse interpretării, care precizează anul pentru care nu se acordă drepturile pentru ieșirea la pensie, raportat la faptul că nu s-a dispus abrogarea expresă a dispozițiilor legale care consacră aceste drepturi, efectul dispozițiilor legale supuse interpretării vizează exercițiul dreptului la acordarea de ajutoare/indemnizații, în sensul suspendării acestuia pe perioada anilor 2014 și, respectiv, 2015, și nu existența acestui drept, sens în care invocă și jurisprudența instanței supreme (Decizia nr. 16 din 8 iunie 2015, pronunțată de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept; deciziile nr. LXXVII din 5 noiembrie 2007 și nr. XII din 5 februarie 2007, pronunțate în recurs în interesul legii).

68. Prin urmare, din chiar considerentele expuse de autorul sesizării rezultă că nu este vorba de deducerea spre interpretare a unor texte de lege lacunare ori controversate, care să necesite interpretarea printr-o hotărâre prealabilă.

69. În acest context, în acord cu jurisprudența anterioară a Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁸, se constată că, în cauză, se pune și problema eficienței sesizării raportată la rezolvarea litigiului în care a intervenit, adică a aptitudinii procedurii de a-și atinge scopul, câtă vreme nu este identificată o problemă de drept care să necesite cu pregnanță a fi lămurită, care să prezinte o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu a chestiunii de drept.

70. Sesizarea Curții de Apel Bacău pentru dezlegarea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 solicită formularea unui răspuns și la întrebările dacă „în eventualitatea în care cele două sintagme («nu se acordă», respectiv «nu se aplică» — s.n.) vizează doar suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, această suspendare se referă numai la perioada anului 2014, respectiv 2015, și numai la persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în anul 2014, respectiv 2015, sau vizează toate persoanele care au vocație la

¹⁸ Decizia nr. 28 din 21 septembrie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 772 din 16 octombrie 2015.

plata acestei indemnizații, indiferent de data deschiderii dreptului la pensie pentru acestea” și „care este data de la care persoanele cu vocație la plata acestei indemnizații pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor”.

71. Or, prin aceste din urmă întrebări, se urmărește obținerea unei dezlegări asupra însuși obiectului dedus judecării în litigiul care a generat sesizarea instanței supreme, iar nu o rezolvare de principiu a unor chestiuni de drept veritabile, în interpretarea unor norme legale îndoielnice, lacunare sau neclare, astfel cum impun dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă.

72. Din această perspectivă, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁹ s-a subliniat cu consecvență că prin mecanismul reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă se solicită instanței supreme să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată, în interpretarea unei norme legale îndoielnice, lacunare sau neclare. Finalitatea demersului o reprezintă împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare în materie, instanța supremă nefiind investită, în cadrul acestei proceduri, cu însăși aplicarea legii în scopul soluționării cauzei respective.

73. Art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”. În încercarea de a clarifica conținutul acestei noțiuni, în doctrină s-a arătat că pentru a fi vorba de o problemă de drept reală trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Prin urmare, sintagma „problemă de drept” trebuie raportată la prevederile cuprinse în art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.

74. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

75. În același timp, chestiunea de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidentă și, deci, aplicarea unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

76. În cauză, însă, se constată că în încheierea de sesizare a Curții de Apel Bacău nu se regăsește niciun raționament judiciar care să conducă la concluzia că este vorba de identificarea unor texte de lege lacunare ori controversate și care să necesite o rezolvare de principiu, în scopul împiedicării apariției unei jurisprudențe neunitare sub aspectele vizate de întrebările sus-menționate, obiect al sesizării.

77. Astfel, cu privire la aplicarea în timp a actelor normative de suspendare, autorul sesizării arată că dispozițiile privind neacordarea indemnizațiilor la ieșirea la pensie nu retroactivează și nu ultraactivează, ci se aplică doar pentru anul la care se referă actul normativ, sens în care invocă și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție (Decizia nr. XXIII din 12 decembrie 2005, pronunțată în recurs în interesul legii) și a Curții Constituționale (deciziile nr. 334 din 12 iunie 2014 și nr. 170 din 19 martie 2015).

78. În realitate, prin întrebările puse, autorul sesizării urmărește să obțină dezlegarea chiar a problemei de fond asupra căreia reclamanta a solicitat instanței de judecată să se

pronunțe, ceea ce presupune, pe lângă identificarea legii aplicabile cauzei, interpretarea și aplicarea acesteia la circumstanțele particulare ale cauzei, adică tocmai ceea ce s-a solicitat Înaltei Curți de Casație și Justiție prin ultimele întrebări cuprinse în sesizare, redate mai sus.

79. Or, asemenea operațiuni de interpretare și aplicare a unui text de lege la diferite circumstanțe, ce caracterizează fiecare litigiu, nu pot fi atribuite completului constituit pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, ci revin instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei.

80. Obiectul procedurii prevăzute de dispozițiile art. 519 și următoarele din Codul de procedură civilă constă în interpretarea de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unor norme de drept îndoielnice, lacunare sau neclare, care sunt determinante pentru soluționarea pe fond a cauzei, iar finalitatea demersului constă în împiedicarea apariției unei jurisprudențe neunitare în materie, instanța supremă neputând fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu însăși interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării cauzei respective, atribuit ce intră și trebuie să rămână în sfera de competență a instanței de judecată.

81. În ceea ce privește ultima întrebare formulată de autorul sesizării, referitoare la stabilirea datei de la care persoanele cu vocație la plata indemnizației la ieșirea la pensie pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor, se cuvine a se sublinia și faptul că aceasta vizează o problemă de drept care prezintă un grad mare de generalitate.

82. În jurisprudența completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie civilă s-a reținut că „chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită trebuie să fie specifică, urmărind interpretarea punctuală a unui text legal, fără a-i epuiza înțelesurile sau aplicațiile; întrebarea instanței trebuie să fie, deci, una calificată, iar nu generică și pur teoretică”²⁰.

83. În același sens, s-a arătat că deosebirea esențială dintre procedura hotărârii prealabile și recursul în interesul legii este dată de faptul că în primul caz se rezolvă o chestiune de drept punctuală, de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, în timp ce în al doilea caz se rezolvă, de regulă, o problemă de drept generică, de principiu²¹.

84. Din această perspectivă, se constată că ultima întrebare cuprinsă în sesizare nu vizează o problemă punctuală de drept, respectiv numai cea a litigiului, cum ar fi determinarea datei de la care persoanele a căror vocație la plata indemnizației la ieșirea la pensie s-a născut în anul 2014 (cum este cazul reclamantei din prezentul litigiu) pot solicita acordarea efectivă a acestui drept. Întrebarea instanței de trimitere — *care este data de la care persoanele cu vocație la plata indemnizației la ieșirea la pensie pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor* — presupune analiza unei multitudini de ipoteze și situații care țin de particularitățile fiecărui caz în parte (raportat la data ieșirii la pensie a solicitantului, la dispozițiile legale în vigoare la acea dată, la motivele concrete invocate de cel care solicită plata acestei indemnizații etc.), iar nu doar de cele ale cazului dedus judecării.

85. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) din același cod,

¹⁹ Decizia nr. 2 din 19 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 26 martie 2015 și Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 5 august 2015, pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

²⁰ Decizia nr. 20 din 22 iunie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (a se vedea supra pct. 20).

²¹ Decizia nr. 9 din 27 aprilie 2015 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 6 iulie 2015.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.826/110/2015, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„— interpretarea dispozițiilor art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 103/2013 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2014, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu completări prin Legea nr. 28/2014, cu modificările și completările ulterioare, și art. 9 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015, precum și alte măsuri în domeniul cheltuielilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2015, cu modificările și completările ulterioare, în sensul de a se stabili dacă sintagmele «nu se acordă», respectiv «nu se aplică», cuprinse în textele legale menționate, se referă la substanța dreptului la acordarea indemnizației la ieșirea la pensie sau reprezintă doar o suspendare a acordării acestei indemnizații și, totodată, în eventualitatea în care cele două sintagme vizează doar suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, dacă această suspendare se referă numai la perioada anului 2014, respectiv 2015, și numai la persoanele al căror drept la pensie s-a deschis în anul 2014, respectiv 2015, sau vizează toate persoanele care au vocație la plata acestei indemnizații, indiferent de data deschiderii dreptului la pensie pentru acestea;

— în condițiile în care interpretarea este în sensul că cele două sintagme menționate anterior se referă doar la suspendarea exercițiului dreptului la indemnizația la ieșirea la pensie, care este data de la care persoanele cu vocație la plata acestei indemnizații pot solicita acordarea efectivă a dreptului lor.”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 februarie 2017.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIUMagistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

